

Memoria de 2023

Academia Aragonesa de la Lengua

1. Antecedents.

La *LEY 3/2013, de 9 de mayo, de uso, protección y promoción de las lenguas y modalidades lingüísticas propias de Aragón* creó l'Academia Aragonesa de la Lengua, como institución científica oficial en l'ambito d'as luengas y modalidaz lingüísticas propias d'Aragón (ye decir, l'aragonés y lo catalán).

Seguntes la dita lei, corresponde a l'Academia Aragonesa de la Lengua:

- a) Establir las normas referidas a l'uso correcto d'as luengas y modalidaz lingüísticas propias d'Aragón.
- b) Asesorar los poders publicos y institucions sobre temas relacionaus con l'uso correcto d'as luengas y modalidaz lingüísticas propias y con a suya promoción social.

Lo Gobierno d'Aragón aprebo los suyos estatutos en o *DECRETO 56/2018, de 10 de abril, del Gobierno de Aragón, por el que se aprueban los Estatutos de la Academia Aragonesa de la Lengua*, fixando la suya composición, organización y funcionamiento.

L'Academia Aragonesa de la Lengua quedo constituyida lo 10 d'agosto de 2021, con a publicación en o Boletín Oficial d'Aragón d'o *DECRETO 122/2021, de 29 de julio, del Gobierno de Aragón, por el que se nombra a los académicos de número de la Academia Aragonesa de la Lengua*.

2. Academicos

A l'inicio de l'anyo 2023, la nomina d'academicos y academicas de numero yera formada per:

1. José Ramón Bada Panillo.
2. Manuel Castán Espot.
3. María Mercedes Llop Alfonso
4. Juan Pablo Martínez Cortés
5. Francho E. Rodés Orquín
6. Carmen Alcover Pinós
7. María Ángeles Ciprés Palacín
8. Ánchel Conte Cazcarro
9. Ramon Sistac Vicén
10. José Solana Dueso
11. María Luisa Arnal Purroy
12. María Pilar Benítez Marco
13. Javier Giralte Latorre
14. María Teresa Moret Oliver
15. Francho Chabier Nagore Laín
16. Hèctor B. Moret Coso

Lo 22 de noviembre de 2023 pasó abant **Ánchel Conte Cazcarro**, academico de numero y director de l'Instituto de l'Aragonés. En rematar l'anyo 2023, la vacant producida per lo suyo falleiximiento encara no ha estau cubierta. Per tanto, a 31 d'aviento de 2023, los miembros de numero de l'Academia Aragonesa de la Lengua son os siguients:

1. José Ramón Bada Panillo.
2. Manuel Castán Espot.
3. María Mercedes Llop Alfonso
4. Juan Pablo Martínez Cortés
5. Francho E. Rodés Orquín
6. Carmen Alcover Pinós
7. María Ángeles Ciprés Palacín
8. Ramon Sistac Vicén
9. José Solana Dueso
10. María Luisa Arnal Purroy
11. María Pilar Benítez Marco
12. Javier Giralt Latorre
13. María Teresa Moret Oliver
14. Francho Chabier Nagore Laín
15. Hèctor B. Moret Coso

L'anyo 2023 ha visto tamién lo nombramiento de **Artur Quintana i Font** como academico d'honor, lo 27 de febrero de 2023.

3. Pleno.

L'Academia celebró 7 sesiones d'o Pleno en l'anyo 2023.

En a sesión d'o **27 de febrero de 2023** lo Pleno aprobó lo nombramiento d'Artur Quintana i Font como academico d'honor de l'Academia Aragonesa de la Lengua. Tamién aprobó, per unanimidad y a propuesta de l'Institut Aragonès del Català, un acuerdo normativo sobre la normativa de uso oficial del catalán de Aragón, que considera uso correcto de dicha lengua la utilización del modelo normativo compositivo establecido por el *Institut d'Estudis Catalans*, estando tamién aplicable lo determinau per l'*Academia Valenciana de la Llengua*. En ixa mesma reunión, lo Pleno aprobó la memoria economica de 2022 y lo presupuesto de 2023, establendo los proyectos prioritarios en 2023.

Lo día **3 d'abril de 2023**, lo Pleno aprobó, per mayoría absoluta, a propuesta de l'Instituto de l'Aragonés, l'acuerdo normativo sobre la norma ortografica oficial de l'aragonés, la parte dispositiva d'o cual diz: *Se aprueba el documento anexo, titulado "Ortografía del aragonés", como norma ortografica oficial d'a luenga aragonesa, deixando sin efecto l'acuerdo normativo 1/2022, de 6 d'octubre. A los efectos previstos en os articlos 7.2 y 8 d'a Lei 3/2013, y en relación con l'aragonés, l'uso correcto queda definiu per la utilización d'a dita norma ortografica.*

En a sesión monografica d'o día **17 d'abril de 2023**, lo Pleno se reunió pa tratar la carta remesa lo 14 d'abril de 2023 per part d'o Director Cheneral de Politica Lingüistica. En a dita sesión se decidió

d'encargar a lo president la redacción d'un borrador de respuesta, replegando las consideracions expresadas per la mayoría d'o Pleno, respuesta que s'habría d'aprebar, si procede, en o siguiente Pleno.

Lo **4 de mayo de 2023**, lo Pleno aprebo la respuesta a la carta remesa per lo Director Cheneral de Política Lingüística y decidió que lo cuerpo d'esta se publicase en a web de l'Academia.

Lo **29 de mayo de 2023** lo Pleno celebró una sesión monografica pa prener decisions sobre la revista de l'AAL. La revista, que tendrá lo nombre *Revista de l'Academia Aragonesa d'a Luenga / Revista de l'Acadèmia Aragonesa de la Llengua*, contará con un Consello de Redacción formau per toz es academicos de l'AAL. Se decidió tamién designar a Hèctor Moret y Maite Moret como director y secretaria, respectivamente, d'a RAAL. Se delega en l'equipo de dirección d'a RAAL la conformación inicial d'o Consello Cientifico Asesor, a partir d'as propuestas que i fagan los miembros d'o Pleno, asinas como las personas a qui se convidará a fer contribuciones en o numero inaugural.

En a sesión ordinaria d'o **3 de chuliol de 2023**, lo president informa a lo Pleno de todas las actuaciones y actividaz realizadas per los miembros d'a Chunta de Gobierno. Tamién s'informa d'as actividaz feitas per cada uno d'os Institutos. Amás, se debatió una propuesta de delimitación d'as zonas de parla catalana en Aragón, a iniciativa d'o Institut Aragonès del Català, si bien se decidió aguardar a fer un treball conchunto de delimitación entre los dos institutos.

En a sesión extraordinaria celebrada lo **6 de setiembre de 2023**, se celebró una sesión monografica an que s'aprebo la clebración d'un convenio de colaboración entre lo Chusticia d'Aragón y l'Academia Aragonesa de la Lengua.

En a sesión d'o Pleno celebrada lo **25 de setiembre de 2023** lo president informó sobre la reunión mantenida con a Consellera de Presidencia, Interior y Cultura d'o Gobierno d'Aragón y se preniaron acuerdos en relación a la ejecución d'a subvención concedida.

4. Chunta de Gobierno.

La Chunta de Gobierno de l'Academia Aragonesa de la Lengua no ha experimentau variacions y ye formada per:

President:	Javier Giralte Latorre
Vicepresidenta:	María Pilar Benítez Marco
Tesorera:	Mª Teresa Moret Oliver
Secretario:	Juan Pablo Martínez Cortés
Vocals:	Mª Ángeles Ciprés Palacín
	Francho Rodés Orquín
	Merche Llop Alfonso
	Ramon Sistac Vicén

4.1. Reunions d'a Chunta de Gobierno.

En l'anyo 2023, la Chunta de Gobierno ha manteniú reuniones y s'ha encargau d'as chestions administrativas y economicas necesarias pa lo **gobierno ordinario** d'a corporación. Amás, los cargos

d'a Chunta de Gobierno s'han encargau d'as diferents fayenas que lis pertocan, seguntes los estatutos, y de representar a l'Academia en diferents actos.

En a reunión de **8 de febrero de 2023**, la Chunta de Gobierno aprobó, entre otras cuestiones, la memoria d'actividad de 2022, la memoria económica d'ixe mesmo ejercicio y la priorización d'actividad pa 2023.

En a reunión de **28 d'agosto de 2023**, la Chunta de Gobierno aprobó proponer a lo Pleno de l'Academia la celebración d'o convenio de colaboración entre lo Chusticia d'Aragón y l'Academia Aragonesa de la Lengua.

4.1. Otras actividades de miembros d'a Chunta de Gobierno.

Lo 27 de chinero lo president de l'Academia participó en a chornada de treballu titulada «Els parlars de la Franja davant del procés d'estandardització del català: d'identitats complexes, connexions emocionals i circumscripcions limitadores», con a ponencia «L'Acadèmia Aragonesa de la Llengua, una institució ignota dins i fora».

Lo 20 de febrero lo president de l'Academia estió convidau a participar en l'acto d'entrega d'os Premios Nacionaux de Cultura, que estianyo se celebró en Zaragoza.

Lo 21 de febrero lo president de l'Academia, chunto con otros academicos, participoron en l'acto institucional d'o día d'a luenga materna.

Lo 24 de marzo, Juan Pablo Martínez y Merche Llop fan la presentación de l'Acadmeia en a Chornada d'achirmanamiento d'o profesorado d'aragonés y catalán celebrada en Vall-de-roures.

Lo 27 de marzo lo president de l'Academia ufrió la conferencia titulada "El català a l'Aragò: realitat, vitalitat i normativitat" en a Facultat de Filolochía, Traducción y Comunicación d'a Universitat de València.

Lo 19 d'abril lo president y lo secretario de l'Academia participoron en as XXIX Chornadas d'as Luengas d'Aragón con a conferencia "L'Academia Aragonesa de la Lengua: enchegando una nueva institución".

L'11 de mayo lo president de l'Academia asiste a lo Pleno extraordinario d'a Real Academia Española celebrau en o Palacio de l'Alchafaría.

Lo 26 de chunyo una delegación d'a Chunta de Gobierno recibió a la Junta de la Societat d'Onomàstica en a sie de l'Academia. En ella, entre otras cuestiones, se determinó d'organizar de manera conchunta en Aragón lo 50^{eno} Col·loqui d'a Societat d'Onomàstica, en primavera de 2024.

Lo 7 de chuliol lo president y lo secretario de l'Academia mantenieron una reunión en o Palacio d'Armijo, sie de o Chusticia d'Aragón, con Javier Hernández, Lugartenient d'o Chusticia.

Lo 4 de setiembre de 2023 lo secretario de l'Academia imparte una sesión formativa solicitada per l'Asociación Cultural Nogará-Religada a los mayestros y mayestras d'esta asociación.

Lo 15 de setiembre lo president de l'Academia y lo lugartenient d'o Chusticia d'Aragón sinyoron lo convenio marco de colaboración entre *Lo Chusticia d'Aragón* y *l'Academia Aragonesa de la Lengua*.

Lo 22 de setiembre lo president de l'Academia presentó l'Academia Aragonesa de la Lengua en Universidat de Zaragoza endentro d'a Trobada-Taller ICON-MultiMetAr.

Lo 30 de setiembre lo secretario de l'Academia fa la salutación inicial d'a chornada linguistica "*El léxico aragonés del sur de Aragón*", organizada per lo Centro d'Estudios de Xiloca, y fa una ponencia de presentación de l'Academia Aragonesa de la Lengua.

Lo 10 de noviembre lo secreretario de l'Academia fa la presentación d'a Ortografía de l'Aragonés endentro d'o ciclo de conferencias de *Ligallo de Fablans de l'Aragónes – Fundación Aragonum*.

Lo 23 de noviembre lo president de l'Academia fa la conferencia final d'as chornadas "Nueves Llandes na Filoloxía Asturiana", con a ponencia "El espejismo de la España plurilingüe".

5. Actividadz d'os organos de treballo de l'Academia.

5.1. Instituto de l'Aragonés.

En l'anyo 2023 s'han produciu cambios en a Comisión Permanent de l'Instituto de l'Aragonés. Lo **6 de chunyo de 2023** lo Plenario eslichió a **José Solana Dueso** como Secretario de l'Instituto de l'Aragonés, cubriendo asinas la vacant producida per la renuncia de Francho Nagore Laín. Con a muerte d'Ánchel Conte, director de l'instituto, lo 22 de noviembre de 2023, la dirección de l'Instituto queda vacant dica que lo Plenario faga una nueva elección. Entremistante, la dirección en funcions ye asumida per lo subdirector, **Juan Pablo Martínez**. Per tanto, la Comisión Permanent, a 31 d'aviento de 2023, ye formada per:

Director:	-
Subdirector:	Juan Pablo Martínez Cortés
Secretario-Admin.:	José Solana Duaso
Vocals:	Mª Pilar Benítez Marco Manuel Castán Espot

En a reunión d'o Plenario de l'Instituto de l'Aragonés celebrada lo **27 de marzo de 2023**, s'aprebó lo documento "*Ortografía de l'aragonés*" elaborau per la Comisión de Grafía de l'Instituto y l'Acuerdo sobre la norma ortografica oficial de l'aragonés, que se elevó a lo Pleno de l'Academia pa la suya aprebación como Acuerdo normativo.

En a sesión celebrada lo **22 de mayo de 2023**, lo Plenario de l'Instituto de l'Aragonés discutió la planificación y priorización d'os futuros treballos de l'Instituto.

Lo **6 de chunyo de 2023** se celebró una sesión monografica pa eslechir lo nuevo secretario de l'Instituto de l'Aragonés, dimpués d'a renuncia de Francho Nagore.

5.1.1. Comisión de grafía.

La comisión de grafía, constituyida l'**11 d'abril de 2022** con l'obchectivo de definir la grafía oficial de l'aragonés, celebró 7 reunions en 2023, los días **9 y 23 de chinero, 6 y 20 de febrero, 7, 13 y 20 de marzo**, fendo un total de 23 sesiones dende la suya constitución. Lo president y lo secretario d'a comisión estieron, respectivamente, **Ánchel Conte Cazcarro** y **Francho Rodés Orquín**. En a zaguer reunión s'aprebó la versión final d'o documento *Ortografía de l'aragonés*, metendo fin asinas a lo encargo feito per lo Plenario de l'Instituto.

5.1.2. Sección de gramática.

La Sección de gramática de l'Institut de l'Aragonés quedó constituyida lo **6 de chunyo de 2023**, eslechindo a Juan Pablo Martínez y a Francho Rodés como president y secretario, respectivament. En a mesma sesión s'aprebó tamién un plan de treball pa la elaboración d'una *Gramatica elemental de l'aragonés*.

5.2. Institut Aragonès del Català.

La Comisión Permanent de l'Institut Aragonès del Català no ha experimentau variacions, y ye formada per:

Director:	Javier Giralt Latorre
Subdirector:	Ramon Sistac Vicén
Secretaria-Admin.:	Mª Teresa Moret Oliver
Vocals:	Carmen Alcover Pinós Merche Llop Alfonso.

Lo **9 de febrero de 2023**, lo Plenario de l'Institut Aragonès del Català acordó presentar a lo Pleno de l'Academia lo nombramiento d'**Artur Quintana i Font** como academico d'honor de l'AAL.

En a sesión celebrada lo **20 de febrero de 2023**, lo Plenario de l'Institut Aragonès del Català aprobó l'acuerdo sobre la normativa d'uso oficial d'o Catalán d'Aragón y que este fuese proposau a lo Pleno como acuerdo normativo de l'AAL.

Lo **30 de marzo de 2023**, lo Plenario de l'Institut Aragonès del Català aprobó una propuesta de delimitación d'as zonas de parla catalana en Aragón, asinas como proponer una candidatura a lo Premio Desideri Lombarte.

5.1.2. Secció d'onomàstica.

La Secció d'onomàstica de l'Institut Aragonès del Català quedó constituyida lo **2 de mayo de 2023**, eslechindo a Javier Giralt y a Mª Teresa Moret como president y secretaria, respectivament. En a mesma sesión s'aprebó tamién un informe sobre los nombres de "Montes de Utilidad Pública" a petición d'a Comisión Asesora de Toponimia d'Aragón.

6. Actividadaz organizadas per l'Academia.

Los días 27 y 28 de chinero se celebraron las chornadas «Els parlars de la Franja davant del procés d'estandardització del català: d'identitats complexes, connexions emocionals i circumscripcions limitadores», organizadas per l'Institut de Llengua i Cultural Catalanes de la Universitat de Girona y per l'Institut Aragonès del Català de l'Academia Aragonesa de la Lengua.

JORNADA «ELS PARLARS DE LA FRANJA DAVANT DEL PROCÉS D'ESTANDARITZACIÓ DEL CATALÀ: D'IDENTITATS COMPLEXES, CONNEXIONS EMOCIONALS I CIRCUMSCRIPCIONS LIMITADORES»

MEQUINENSA, 27 I 28 DE GENER DE 2023
CENTRE D'ESTUDIS JUSSÉS MONCADA
(Plaça de l'Antament, s. nr est. 5070 Mequinensa)

PONENTS

Dia 27 de gener

10:30 Benvinguda

11:00 Francesc Pellicer: La Franja des de fora, com a camp de reflexió: un projecte de recerca sobre estament, fronteres i estandardització.

11:30 Javier Oñate: L'Acadèmia Aragonesa de la Llengua, una institució ignota dita i fora d'Aragó.

12:00 Miquel Àngel Prudilla: El català nord-occidental. Una mirada des de la lingüística de les varietats.

12:30 Esteve Valló: L'efecte frontera en les diàlectes recent del català més occidental.

13:00 Hector Moret: El paisatge de Moncada.

17:00 Natxo Sorolla: L'actual situació sociolingüística de les conseqüències de la Franja.

17:30 Maite Moret, Iraide Barretan, Andrea Arribe: Meilabres, literària i identitat: els canvis emocionals dels parlars de la Franja.

18:00 Anabel Oñate: La vinculació emocional dels parlars amb la seva llengua. El cas del nord-occidental d'Aragó.

18:30 Ramon Sibat: La identitat: entre pedra i la sabota.

19:00 Pep Nadal: La llengua, de vegades, en raubota.

Dia 28 de gener

10:00 Visita guiada a l'edifici espai cultural neoclàssic.

ORGANITZEN

UdG
ACADEMIA ARAGONESA DE LA LENGUA

COL·LABOREN

ODELEUM | OBSERVATORI DE LES LLENGÜES
PRÒXIMES I DE LA SEQUESTRELLANA

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS | ILLUSTRACIÓ: JORDI GARCIA

ULTIMETAR | LMP143_21

7. Cronología d'as accions mas destacadas realizadas en l'anyo 2023.

Las acciones mas destacadas durante l'anyo 2023 son estas:

- 8/1/2023 Reunión d'a Chunta de Gobierno
- 9/1/2023 Decisetena reunión d'a Comisión de Grafía de l'Instituto de l'Aragónés.
- 23/1/2023 Deciuítima reunión d'a Comisión de Grafía de l'Instituto de l'Aragónés.
- 27/1/2023 Chornada de treball: «Els parlars de la Franja davant del procés d'estandardització del català: d'identitats complexes, connexions emocionals i circumscripcions limitadores» en Mequinensa.
- 6/2/2023 Decinovena reunión d'a Comisión de Grafía de l'Instituto de l'Aragónés.
- 8/2/2023 Reunión ordinaria d'a Chunta de Gobierno.
- 9/2/2023 Reunión d'o Plenario de l'Institut Aragonès del Català. Propuesta d'Artur Quintana como Academico d'Honor.
- 20/2/2023 Vintena reunión d'a Comisión de Grafía de l'Instituto de l'Aragónés.
- 20/2/2023 Reunión d'o Plenario de l'Institut Aragonès del Català. S'apreba l'acuerdo sobre la normativa d'uso oficial d'o catalán d'Aragón y la suya propuesta a lo Pleno como acuerdo normativo.
- 20/2/2023 Participación d'o President de l'Academia en l'acto d'entrega d'os Premios Nacionals de Cultura.
- 21/2/2023 Día d'a Luenga Materna. Entrevista a lo president en *El Periódico de Aragón*.
- 27/2/2023 Reunión ordinaria d'o Pleno de l'Academia. Entre otros asuntos, s'apreban, a propuesta de l'Institut Aragonès del Català, lo nombramiento d'Artur Quintana como academico d'honor y l'acuerdo normativo 1/2023 de l'Academia Aragonesa de la Lengua sobre la normativa d'uso oficial d'o catalán.

- 7/3/2023 Vintiunena reunió d'a Comisión de Grafía de l'Instituto de l'Aragonés.
- 13/3/2023 Vintidosena reunió d'a Comisión de Grafía de l'Instituto de l'Aragonés.
- 13/3/2023 Publicación en o BOA, en castellano y en catalán, de *l'Acord normatiu 1/2023, de 27 de febrer, de l'Academia Aragonesa de la Lengua sobre la normativa d'us oficial del català d'Aragó*.
- 20/3/2023 Vintitresena reunió d'a Comisión de Grafía de l'Instituto de l'Aragonés.
- 24/3/2023 Presentación de l'Academia a cargo de Juan Pablo Martínez y Merche Llop en a Chornada d'achirmanamiento d'o profesorau d'aragonés y catalán celebrada en Vall-de-roures.
- 27/3/2023 Reunió d'o Plenario de l'Instituto de l'Aragonés. Aprebación d'a Ortografía de l'Aragonés y propuesta a lo Pleno como acuerdo normativo.
- 27/3/2023 Conferencia d'o President de l'Academia en a Universitat de València: "El català a l'Aragò: realitat, vitalitat i normativitat".
- 30/3/2023 Reunió d'o Plenario de l'Institut Aragonès del Català.
- 3/4/2023 Reunió extraordinaria d'o Pleno de l'Academia. S'apreba l'acuerdo normativo 2/2023 de l'Academia Aragonesa de la Lengua sobre la norma ortografica oficial de l'aragonés, que apreba lo documento titulau *Ortografía de l'aragonés* como norma ortografica oficial d'a luenga aragonesa.
- 17/4/2023 Reunió d'o Pleno de l'Academia
- 19/4/2023 Participación d'o president y lo secretario de l'Academia en as XXIX Chornadas d'as Luengas d'Aragón con a conferencia: "L'Academia Aragonesa de la Lengua: enchegando una nueva institución".
- 20/4/2023 Publicación en o BOA, en castellano y en aragonés, de *l'Acuerdo normativo 2/2023, de 3 d'abril, de l'Academia Aragonesa de la Lengua sobre la norma ortografica oficial de l'aragonés*.
- 2/5/2023 Reunió de Constitución d'a Sección d'Onomastica de l'Institut Aragonès del Català. Se tría a Javier Giralte y a Maite Moret como president y secretaria d'a Sección.
- 4/5/2023 Reunió d'o Pleno de l'Academia.
- 11/5/2023 Asistencia d'o President a lo Pleno extraordinario d'a Real Academia Española celebráu en o Palacio de l'Alchafaría.
- 22/5/2023 Reunió d'o Plenario de l'Instituto de l'Aragonés.
- 29/5/2023 Reunió d'o Pleno de l'Academia.
- 6/6/2023 Reunió d'o Plenario de l'Instituto de l'Aragonés. Elección de José Solana como nuevo Secretario-administrador de l'Instituto de l'Aragonés.

- 6/6/2023 Reunión de constitución d'a Sección de Gramatica. Se tría a Juan Pablo Martínez como lo suyo president y a Francho Rodés como lo suyo secretario.
- 26/6/2023 Reunión en a siede de l'Academia entre miembros d'a Chunta de Gobierno de l'Academia y d'a Junta de la Societat d'Onomàstica.
- 3/7/2023 Reunión d'o Pleno de l'Academia.
- 7/7/2023 Reunión en o Palacio d'Armijo d'o president y lo secretario de l'Academia con o lugartenient d'o Chusticia d'Aragón.
- 28/8/2023 Reunión d'a Chunta de Gobierno an que s'apreba proponer a lo Pleno la celebración d'un convenio de colaboración entre lo Chusticia d'Aragón y l'Academia Aragonesa de la Lengua.
- 4/9/2023 Sesión formativa pa mayestros a petición de l'Asociación Cultural Nogará-Religada.
- 6/9/2023 Reunión d'o Pleno de l'Academia.
- 15/9/2023 Sinyadura d'o convenio de colaboración entre Lo Chusticia d'Aragón y l'Academia.
- 15/9/2023 Reunión d'una representación d'a Chunta de Gobierno con a Consellera de Presidencia, Interior y Cultura d'o Gobierno d'Aragón.
- 22/9/2023 Participación d'o president de l'Academia en a Trobada-Taller ICON-MultMetAr en a Universitat de Zaragoza.
- 25/9/2023 Reunión extraordinaria d'o Pleno, en relación con a reunión mantenida con a Consellera de Presidencia, Interior y Cultura d'o Gobierno d'Aragón y presa de decisions.
- 30/9/2023 Participación d'o secretario de l'Academia en a chornada lingüística *El léxico aragonés del sur de Aragón*, organizada per lo Centro d'Estudios de Xiloca.
- 10/9/2023 Conferencia d'o Secretario de l'Academia sobre la Ortografía de l'aragonés, a petición de *Ligallo de Fablans de l'Aragónes – Fundación Aragonum*.
- 22/11/2023 Feneixe Ánchel Conte, academico de numero y director de l'Instituto de l'Aragonés.
- 23/11/2023 Conferencia final d'as chornadas "Nueves Llendes na Filoloxía Asturiana" a cargo d'o president de l'Academia.

8. Siede de l'Academia

La siede de l'Academia ha continau estando lo espacio cediu per lo Departamento d'Educación, Cultura y Esporte d'o Gobierno d'Aragón en l'Edificio Rosa Arjó, plazau en a carrera San Antonio Abad nº 38 de Zaragoza.

9. Biblioteca de l'Academia

L'Academia cuenta con una Biblioteca de mas de mil referencias bibliograficas. Manimenos, la falta de recursos materials y humanos no ha feito encara posible que esta pueda meter-se a disposici3n d'o publico. En 2023 s'ha recibiu donacions d'eixemplars pa la biblioteca de part de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, la Societat d'Onomàstica y la editorial Xordica.

10. Portal web de l'Academia

Lo portal web de l'Academia (<https://academiaaragonesadelalengua.org>) cuenta, dende mayo d'esti anyo con as versions en aragonés y en catalán. En o portal puede trobar-se informaci3n basica sobre la instituci3n y sobre los academicos y academicas. Tamién describe, entre otras cosas, los organos de gobierno y de trebajo de l'Academia, los acuerdos presos per lo Pleno, las memorias anuales, asinas como un formulario electronico de contacto. En l'apartau de noticias y actividaz se reportan periodicament las actividaz de l'Academia. Amás, lo portal tamién acullirá los documento normativos aprebaus y las publicacions de l'Academia. Lo portal tiene, amás, dos apartaus especificos an que se describe lo funcionamiento y actividaz de l'Instituto de l'Aragonés y l'Institut Aragonès del Català.

Bienvenidos a la web de la Academia Aragonesa de la Lengua

La Academia Aragonesa de la Lengua es una instituci3n cientifica creada por mandato de la Ley 3/2013, de 9 de mayo, de uso, protecci3n y promoci3n de las lenguas y modalidades lingüísticas propias de Aragón.

Esta instituci3n está al servicio de la sociedad aragonesa y su objetivo es amparar el aragonés y el catalán, como lenguas propias de Aragón, hacerlas visibles socialmente y, en consecuencia, proteger este legado de nuestros antepasados, con el fin de preservarlo y transmitirlo, siempre desde el rigor científico.

Sus funciones son establecer las normas de uso correcto del aragonés y del catalán de Aragón, así como velar por estas dos lenguas, defendiendo los derechos lingüísticos de sus hablantes y asesorando a los poderes públicos e instituciones sobre las mismas.

Noticias y Actividades

- Héctor Moret, nuevo académico de número de la Academia Aragonesa de la Lengua**
El mequenezano, que quedará adscrito al Institut Aragonés del Català, es el decimosexto académico de número de esta corporaci3n [+]
- Participaci3n de la vicepresidente de la Academia en la "Semana online de las lenguas: Aragonés y Asturiano", organizada por CC.OO.**
La Federaci3n de Enseñanza CCOO Aragón, en colaboraci3n con la Federaci3n de Enseñanza CCOO Asturias, organizó unas jornadas online los días 26 y 28 de abril. [+]
- Entrevista al secretario de la Academia Aragonesa de la Lengua**
La emisora Radio La Comarca entrevista a Juan Pablo Martínez, secretario de la Academia y subdirector del Instituto de l'Aragonés. [+]
- El presidente y la vicepresidente de la Academia participan en una jornada de hermanamiento del profesorado de las lenguas propias de Aragón**
El pasado 25 de marzo tuvo lugar en Monz3n una jornada de hermanamiento entre docentes de aragonés y catalán. [+]

11. Publicacions

En 2023 s'ha inaugurau la colección de publicacions de l'AAL. La primera d'ellas ye la Ortografía de l'aragonés, que veyerá la luz en os primers días de 2024.

12. Corpus Informatizau d'as Luengas d'Aragón (CILAR)

Como primer paso enta la creación d'o CILAR s'ha feito adaptacions a lo software d'o SIGLEVAL y CIVAL, cediu per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Lo sistema, que no incluye encara documentos, ye agora instalau en un servidor privau.

ACADEMIA ARAGONESA
DE LA LENGUA

CORPUS INFORMATIZAU D'AS LUENGAS D'ARAGÓN - ARAGONÉS

Consulta simpleConsulta avanzada

Paraula o sequència a buscar

BuscarEsborrar Forma exacta Variants formals

Lo Corpus Informatizau d'as luengas d'Aragón (CILAR) ye una base de datos que contién un amplo repertorio de libros y documentos digitalizaus escritos en catalán d'Aragón dende lo sieglo XIII dica l'actualidat.

Pa fer cualsequier consulta sobre l'uso d'una parola u d'una secuencia de parolas (seis como maximo), escriba lo texto deseyau y prete lo botón "Buscar".

Pa fer consultas mas especificas sobre un autor, una obra u un periodo determinau, faga clic en Consulta avanzada y precise, a través d'os parametros adequaus, lo tipo de consulta que quiere fer.

© AAL 2023AJUDA INTRODUCCIÓ RELACIÓ D'OBRESVersió: 2.1.0

13. Atras colaboracions

A demanda d'o lugartenient d'o Chusticia d'Aragón en a reunión d'o 7 de chuliol, s'esvielloron los textos d'as versions en aragonés y en catalán d'Aragón d'a pachina de presentación d'a institución.

14. Presencia de l'Academia en rez socials

En l'anyo 2023 l'Academia Aragonesa de la Lengua ha seguiu compartindo información sobre las suyas actividaz en os rez socials.

Lo perfil en Twitter https://twitter.com/AAL_Academia, que ye seguiu per 1200 seguidores (630 mas que l'anyo anterior) y lo perfil de Facebook <https://www.facebook.com/academiaaragonesadelalengua/>, ye seguiu per 589 cuentas (260 mas que l'anyo anterior). En 2023 s'han feito 32 publicacions, que han tenu mas de 280.000 visualizacions en Twitter y bellas 40.000

en Facebook. Finalment, la canal de YouTube https://www.youtube.com/@aal_academia no ha incorporau nuevo conteniú en 2023. Lo video d'ó solemne acto de presa de posesión d'os cargos electos de l'Academia ha arribau a 943 visualizacions.

15. Notas de prensa y aparición en medios de comunicación.

S'ha ninviáu notas de prensa a los medios con motivo de l'aprebación d'os acuerdos normativos 1/2023 y 2/2023 sobre las normativas d'ó catalán y l'aragonés, y tamién con motivo d'a sinyadura d'ó convenio de colaboración con a institución d'ó Chusticia d' Aragón.

Amás, s'ha publicau información sobre diferents actos de l'Academia en a sección de noticias y actividaz d'a pachina web: <https://academiaaragonesadelalengua.org/noticias-actividades>

Contino se listan belunas d'as aparicions de l'Academia en medios de comunicación:

a) Entrevista a Javier Giralte en o Día d'a Luenga Materna.

El Periódico de Aragón (21/2/2023)

<https://www.elperiodicodearagon.com/aragon/2023/02/21/dia-lengua-materna-inconveniente-aragones-83361083.html>

b) Presentación de l'Academia en a Chornada d'achirmanamiento d'ó profesorau d'aragonés y catalán.

La Comarca (34/3/2023)

<https://www.lacomarca.net/ies-matarrana-debate-presente-futuro-aragones-catalan-aulas-comunidad/>

c) Acuerdo normativo de l'AAL sobre la norma ortografica oficial de l'aragonés

Arainfo (7/4/2023)

<https://arainfo.org/fita-historica-lacademia-aragonesa-la-lengua-apreba-la-ortografia-laragones/>

Temps de Franja (7/4/2023)

<https://tempsdefranja.org/territoris/arago/laal-aprova-lortografia-de-laragones/>

Jornalet (10/4/2023)

<https://jornalet.com/noticia/16103/aragon-aprovada-la-norma-ortografica-oficiala-de-laragones>

Aragón Cultura – CARTV (11/4/2023)

<https://www.cartv.es/aragoncultura/nuestra-cultura/la-academia-aragonesa-de-la-lengua-aprueba-la-ortografia-oficial-del-aragones>

The screenshot shows a news article from Aragón Cultura. The header includes the website logo and navigation links like 'Nuestra cultura', 'Especiales', 'Autores', 'Artistas', 'Músicos', 'A la carta', and 'El equipo'. The article title is 'La Academia Aragonesa de la Lengua aprueba la Ortografía oficial del aragonés'. Below the title is a sub-headline: 'La Ortografía de l'aragonés ha sido elaborada por la Comisión de Grafía del Instituto de l'Aragonés'. There is a date 'Aragón Cultura / 11/04/2023 - 14:15' and a social media sharing bar. The main image shows a stack of books with one open on top. Below the image is a paragraph of text: 'El Pleno de la Academia Aragonesa de la Lengua, en sesión extraordinaria celebrada el pasado lunes 3 de abril, ha aprobado la Ortografía de l'aragonés, la normativa ortográfica oficial del aragonés. Con esta histórica decisión, la Academia pone fin a la situación actual de concurrencia de múltiples propuestas ortográficas para la escritura del aragonés. La propia AAL reconoció esta situación de partida en octubre pasado, cuando aprobó un acuerdo normativo que, provisionalmente, consideraba "uso correcto" la utilización de cualquiera de las normas gráficas preexistentes, hasta que se publicase la normativa ortográfica en la que la Institución estaba trabajando. Desde la aprobación, este pasado lunes, de la normativa ortográfica oficial, queda sin efecto el acuerdo publicado en el mes de octubre. La Ortografía de l'aragonés ha sido elaborada por la Comisión de Grafía del Instituto de l'Aragonés. Esta comisión, constituida con ese fin el 11 de abril de 2022'.

Aragón Radio (12/4/2023) – Entrevista a Javier Giralt

<https://www.cartv.es/aragonradio/podcast/emision/la-academia-aragonesa-de-la-lengua-aprueba-la-norma-ortografica-del-aragones>

Ebro FM (17/4/2023) – Entrevista Juan Pablo Martínez

(no i hai vinclo disponible)

Naiz (20/4/2023)

<https://www.naiz.eus/eu/info/noticia/20230420/el-aragones-cuenta-por-fin-con-una-ortografia-unificada>

Heraldo de Aragón (1/5/2023)

<https://www.heraldo.es/noticias/ocio-y-cultura/2023/05/01/la-academia-aragonesa-de-la-lengua-valora-la-ortografia-del-aragones-como-un-primer-paso-1648592.html>

Sapiència.eu (1/5/2023) Entrevista a Javier Giralt

<https://sapiencia.eu/entrevista-amb-javier-giralt-president-de-lacademia-aragonesa-de-la-lenga-es-un-pretzfach-istoric-aver-balhat-un-estandard-ortografic-a-la-lenga-aragonesa/>

d) Convenio de colaboración con O Chusticia d'Aragón.

Arainfo (18/9/2023)

<https://arainfo.org/lacademia-aragonesa-la-lengua-lo-chusticia-daragon-sinyan-convenio-colaboracion/>

Jacetania Express (20/9/2023)

<https://jacetaniaexpress.com/la-academia-aragonesa-de-la-lengua-y-el-justicia-de-la-mano-en-la-proteccion-de-las-lenguas-de-aragon/>

e) Feneiximiento d'Ánchel Conte

Heraldo de Aragón (23/11/2023)

<https://www.heraldo.es/noticias/ocio-y-cultura/2023/11/23/aragon-llora-la-muerte-de-anchel-conte-un-luchador-infatigable-que-dignifico-su-lengua-1693179.html>

Arainfo (23/11/2023)

<https://arainfo.org/nos-ha-dixato-anchel-conte/>

20 minutos (23/11/2023)

<https://www.20minutos.es/noticia/5192862/0/muere-escritor-anchel-conte-referencia-lengua-aragonesa/>

Temps de Franja (29/11/2023)

<https://tempsdefranja.org/a-fons/personatges/mor-lacademic-anchel-conte-cazcarro/>

f) Atrós:

Diario Ara: Entrevista a Javier Giralt (25/5/2023)

https://www.ara.cat/llengua/esperanca-aragones-son-neoparlants-gent-vol-aprendre_128_4697084.html

Periódico Pueblos (20/9/2023)

<https://periodicopueblos.com/art/1429/el-aragones-ya-se-habla-en-el-congreso>

g) Cronicas en Temps de Franja

Temps de Franja 156. Gener 2023. *L'AAL es presenta amb èxit a Saragossa i visita els seus col·legues de València.*

Temps de Franja 157. Abril 2023. *Artur Quintana i Font, membre d'honor de l'AAL. Jornada de treball a Mequinensa.*

Temps de Franja 158. Juliol 2023. *L'Academia Aragonesa de la Lengua presente a les jornades de Nogará. Visita de la Junta de la Societat Onomàstica.*

Temps de Franja 159. Novembre 2023. *Conveni amb el Justícia d'Aragó.*

L'AAL es presenta amb èxit a Saragossa i visita els seus col·legues de València

Acta solenne de premsa de possessió del càrrec de l'Academia Aragonesa de la Lengua
El dimarts 14 de novembre de 2022 es va celebrar al Parlament de la Universitat de Saragossa l'acte solenne de premsa de possessió del càrrec de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa. El director de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa. El director de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa.

Artur Quintana i Font, membre d'honor de l'AAL

El 17 de setembre de 1966, en la cerimònia de la Universitat de Saragossa, va ser nomenat membre d'honor de l'AAL. El 17 de setembre de 1966, en la cerimònia de la Universitat de Saragossa, va ser nomenat membre d'honor de l'AAL.

Després de la solennitat inicial de la Universitat de Saragossa, l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa va visitar els seus col·legues de València. El director de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa.

La jornada de treball a Mequinensa va ser molt fructífera. El director de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa.

L'Academia Aragonesa de la Lengua, present a les jornades de Nogará

El president de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa.

Conveni amb el Justícia d'Aragó

El president de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa.

El 30 de setembre de 2023, l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa va participar en les jornades de Nogará. El director de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa.

El 30 de setembre de 2023, l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa va participar en les jornades de Nogará. El director de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa, Javier Giralt, va dirigir l'acte i va presentar el nou consell d'administració de l'Academia Aragonesa de la Lengua i de la Universitat de Saragossa.

16. Publicacions en o BOA

BOA nº 49 13/3/2023

ACUERDO normativo 1/2023, de 27 de febrero, de la Academia Aragonesa de la Lengua, sobre la normativa de uso oficial del catalán de Aragón.

<https://www.boa.aragon.es/cgi-bin/EBOA/BRSCGI?CMD=VEROBJ&MLKOB=1265708021111>

ACORD normatiu 1/2023, de 27 de febrer, de l'Academia Aragonesa de la Lengua, sobre la normativa d'ús oficial del català d'Aragó.

<https://www.boa.aragon.es/cgi-bin/EBOA/BRSCGI?CMD=VEROBJ&MLKOB=1265706001111>

Núm. 49

Boletín Oficial de Aragón

13/03/2023

ACADEMIA ARAGONESA DE LA LENGUA

ACORD normatiu 1/2023, de 27 de febrer, de l'Academia Aragonesa de la Lengua, sobre la normativa d'ús oficial del català d'Aragó.

La Ley 3/2013, de 9 de mayo, de uso, protección y promoción de las lenguas y modalidades lingüísticas propias de Aragón va crear l'Academia Aragonesa de la Lengua com a institució científica oficial en l'àmbit de les llengües i modalitats lingüístiques pròpies, a la qual correspon establir les normes referides a l'ús correcte de les llengües i modalitats lingüístiques pròpies d'Aragó, així com assessorar els poders públics i institucions sobre temes relacionats amb l'ús correcte de les llengües i modalitats lingüístiques pròpies i amb la seua promoció social (article 7.1).

L'article 8 de la mateixa Llei declara: "En el caso de que las instituciones públicas utilicen las lenguas y modalidades lingüísticas propias de Aragón, de conformidad con lo establecido en esta Ley, deberán seguir la norma lingüística establecida por la Academia Aragonesa de la Lengua".

L'article 2 del Decreto 56/2018, de 10 de abril, del Gobierno de Aragón, por el cual se aprueban los Estatutos de la Academia Aragonesa de la Lengua ("Boletín Oficial de Aragón" de 20 d'abril de 2018) estableix, igualment, que les competències de l'Academia Aragonesa de la Lengua són:

BOA nº 75 20/4/2023

ACUERDO normativo 2/2023, de 3 de abril, de la Academia Aragonesa de la Lengua, sobre la norma ortográfica oficial del aragonés.

<https://www.boa.aragon.es/cgi-bin/EBOA/BRSCGI?CMD=VEROBJ&MLKOB=1272614570808>

ACUERDO normativo 2/2023, de 3 d'abril, de l'Academia Aragonesa de la Lengua, sobre la norma ortografica oficial de l'aragonés.

<https://www.boa.aragon.es/cgi-bin/EBOA/BRSCGI?CMD=VEROBJ&MLKOB=1272612550808>

ACADEMIA ARAGONESA DE LA LENGUA

ACUERDO normativo 2/2023, de 3 d'abril, de l'Academia Aragonesa de la Lengua, sobre la norma ortografica oficial de l'aragonés.

La Ley 3/2013, de 9 de mayo, de uso, protección y promoción de las lenguas y modalidades lingüísticas propias de Aragón, en o suyo artículo 7, crea l'Academia Aragonesa de la Lengua como institución científica oficial en l'ambito d'as luengas y modalidaz lingüísticas propias, a la cual li pertoca d'establiir las normas referidas a l'uso correcto d'as ditas luengas y modalidaz lingüísticas, asinas como asesorar a los poders publicos y institucions sobre temas relacionaus con l'uso correcto d'as luengas y modalidaz lingüísticas propias y con a suya promoción social.

L'article 8 d'a mesma Lei indica: *"En el caso de que las instituciones públicas utilicen las lenguas y modalidades lingüísticas propias de Aragón, de conformidad con lo establecido en esta Ley, deberán seguir la norma lingüística establecida por la Academia Aragonesa de la Lengua"*.

L'article 2 d'o Decreto 56/2018, de 10 de abril, del Gobierno de Aragón, por el que se aprueban los Estatutos de la Academia Aragonesa de la Lengua ("Boletín Oficial de Aragón" de 20 d'abril de 2018) estableix, igualment, que las competencias de l'Academia Aragonesa de la Lengua son: